

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Kontakt saksbehandler

Annette Fosså, 51 56 89 20

Uttalelse - Tiltak i vassdrag - Hå - Vannressursloven - Konsesjonspliktavurdering - Uttak av vann til landbasert fiskeoppdrett Sirevåg Havn

Vi viser til høringsbrev av 22.04.2025.

Bakgrunn

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har mottatt melding fra Lyse Kraft, datert 17.04.2024, om forhåndsvurdering av konsesjonsplikt for uttak av vann til landbasert oppdrett. NVE skal på bakgrunn av meldingen vurdere om tiltaket gir skade og ulempe av slik betydning for allmenne interesser at det oppstår konsesjonsplikt etter vannressursloven.

Sirevåg Laks AS ønsker å inngå avtale med Lyse Kraft for kjøp av ferskvann til landbasert fiskeoppdrett på Persodden industriområde i Sirevåg. Vannuttaket er planlagt fra inntaksmagasinet Holmavatn i Hetland kraftverk, ved å legge et 600 mm rør i eksisterende tunell til inntaket og bore hull gjennom en sidevegg i dagens betongkonstruksjon. Rørledningen fra Holmavatnet til Persodden er 5,2 km. Det er planlagt et vannuttak på 100 l/s med et årlig forbruk på 3,1 mill. m³. Berørt elvestrekning er på omtrent 3,7 km, fra Holmavatnet, via Timmerholtvatnet og Helgåvatnet, til utløp i Ognaelva.

Statsforvalterens vurdering

I høringsbrevet til NVE, datert 22.04.2025, ønskes det informasjon om kjente allmenne interesser som bli berørt av tiltaket. NVE viser da til berørt elvestrekning fra Holmavatnet, via Timmerholtvatnet og Helgåvatnet og til Ognaelva nær utløpet i sjø. Dette er den naturlige vannveien ut fra Holmavatnet. Sweco på sin side har i sitt notat kun sett på hydrologiske effekter av tiltaket på hovedløpet i Ognaelva nedstrøms Hetland kraftverk. Sammen med Lyse vurderer de strekningen mellom utløpet til Hetland kraftverk og sjøen som berørt elvestrekning. Denne er om lag 3 km lang, så dette stemmer med opplysninger om tiltaket og berørt elvestrekning. Lyse viser i sin forespørsel om konsesjonspliktavurdering til at et vannuttak fra Holmavatnet vil redusere tilført vannmengde til Ognaelva gjennom Hetland kraftverk, spesielt i langvarige tørre perioder da samlet vannmengde ut fra Hetland kraftverk vil reduseres noe. De hevder at dette kan være en positiv effekt, ettersom Ognaelva da vil bli noe mer naturlig. De tar likevel innover seg at dette kan få negative effekter for

vassdragsmiljøet nedstrøms kraftverket, og forutsetter oppgradering av lukeanordninger tilknyttet kraftverket som vil redusere vanntapet, spesielt på vinterstid. Lyse kraft vil også forplikte seg å holde tilbake et vannvolum gjennom vår og sommer, slik at ikke uttaket av vann til Sirevåg laks påvirker vannmengden som benyttes av Hetland kraftverk på sommerstid i perioder med små tilsig.

Det opplyses om at Hetland kraftverk stanses i perioder ved dagens drift, spesielt i sommerhalvåret. Bedre styring av tapping fra Hagavatn og Homsevatn vil ifølge Sweco ikke kunne avbøte alle situasjoner med stans i kraftverket. Så selv om Sweco i sin rapport konkluderer med at midlere vannmengde utnyttet i kraftstasjonen ikke vil påvirkes av et planlagt vannuttak på 100 l/s til Sirevåg laks, kan perioder med lav vannføring føre til at kraftverket blir påvirket av vannuttaket til Sirevåg laks. Lyse kraft foreslår her å avbøte dette ved å holde igjen et vannvolum i magasinene som tilsvarer vannuttaket til Sirevåg laks i 4 måneder. Lyse kraft mener da at vannmengden fra Hetland kraftverk ut i Ognå ikke vil bli verre enn den har vært de seneste årene i et tørt år. Ognaelva er et nasjonalt laksevassdrag hvor laksen er sikret en særlig beskyttelse mot skadelige inngrep, jf. lakse- og innlandsfiskloven § 7a. Laksen er også vertfisk for den rødlistede elvemuslingen som finnes i vassdraget. Flere av stasjonene i nasjonal kartlegging av elvemusling som gjennomføres i regi av NINA ligger nedstrøms utløpet av Hetland kraftverk¹. På bakgrunn av de nasjonale vassdragsverdiene, vurderer Statsforvalteren at vannuttaket må konsesjonbehandles, slik at de potensielle negative effektene av tiltaket blir belyst i tilstrekkelig grad. Nødvendige avbøtende tiltak for å bøte på de negative effektene kan da stilles krav om gjennom fastsetting av konsesjonsvilkår. Her vurderer vi at vassdragsverdiene i vassdragets naturlige vannvei mot sjøen også må omtales nærmere. Potensielle effekter i denne delen av vassdraget som følge av økt vannuttak og en effektivisering av lukeanordninger tilknyttet kraftverket må belyses. En viktig problemstilling er om disse effektene allerede er omfattet og tatt høyde for i gjeldende konsesjon.

Det vises i brev fra Lyse til at vannet skal ledes fra Holmavatnet til Persodden via en 5,2 km lang rørledning, men at dette vil bli behandlet som en egen sak. Statsforvalteren er uenig i denne vurderingen, og mener rørledningen må behandles som en del av tiltaket samlet sett. Det opplyses om at vannledningen til Sirevåg laks skal gå langs eksisterende rørgate til Hetland kraftverk. Rørtraséens plassering og bredde videre ned til Persodden er ikke belyst i saken. Dette er et område med store naturverdier av nasjonal interesse. Jærstrendene landskapsvernområde med plantelivsfredning ligger blant annet like nord for Persodden. I tilknytning til dette området er det kartlagt et nasjonalt viktig sanddyneområde, *Sannarvågen*. Det er også kartlagt flere viktige naturtyper nedover langs Ognaelva, herunder den utvalgte naturtypen kystlynghei av nasjonal verdi på sørsiden av Ognaelva. Det er også kartlagt en regionalt viktig edelløvsskog på nordsiden av elva med flere rødlistede lavarter, samt en hagemark av nasjonal verdi. Rørtraséen vil også måtte krysse Ognaelva på et tidspunkt, med ovennevnte nasjonale verdier som laksefisk og elvemusling.

Det er registrert en sårbar art unntatt offentlighet i slik nærhet til tiltaksområdet at det etter Statsforvalterens vurdering med stor sannsynlighet må stilles vilkår om å unngå anleggsarbeid i artens hekkeperiode dersom det skal gjennomføres arbeider i dette området.

Vi ønsker ellers å opplyse at vannet som går fra Holmavatnet, gjennom Hetland kraftverk og ut i Ognaelva, blir kalket like før det når Ognaelva. Dette for å motvirke negative konsekvenser av forsurening på fisk og annet liv. Vannet fra Holmavatnet er generelt surere enn vannet som renner i Ognaelva.

---

¹ Larsen, B.M., Saksgård, R. & Bjerland, J. M. 2012. Overvåking av elvemusling i Ognå, Rogaland. Tiltaksovervåking kalking 2011 – NINA Rapport 887. 38 s.

Konklusjon

Statsforvalteren i Rogaland vurderer at viktige allmenne interesser av nasjonal verdi kan bli berørt av planlagte tiltak. Vår vurdering er at alle delene av tiltaket må ses i en sammenheng, herunder etablering av ny rørtrasé fra utløpet av Hetland kraftverk og ned til Persodden. Det er mangelfullt utredet og belyst hvilke konsekvenser uttaket vil få for akvatisk miljø uten avbøtende tiltak. Vi vurderer derfor at tiltaket må konsesjonsbehandles av NVE, slik at tiltakets konsekvenser blir tilstrekkelig belyst og vurdert. Det kan da stilles konsesjonsvilkår som sikrer forankring av avbøtende tiltak slik at de allmenne interessene i området ikke blir skadelidende.

Med hilsen

Ørjan Simonsen (e.f.)
ass. fylkesmiljøvernssjef

Annette Fosså
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Rogaland fylkeskommune
Hå kommune
NJFF Rogaland
Ogna elveeigarlag
Miljødirektoratet

Postboks 130
Rådhusgata 8

Postboks 5672 Sluppen

4001   Stavanger
4360   VARHAUG

7485   TRONDHEIM